

עפ"ת 49647/12/18 - סלאח סואעד נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 49647-12-18 סואעד נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני
בפני כבוד השופט ערן קוטון
מערער/מבקש סלאח סואעד
נגד מדינת ישראל
משיבה
החלטה

1. בגדרי ההליך דנן הוגש ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו (להלן: "בית משפט קמא") שניתן במסגרת תתע"א 6953-07-17.

2. לפני בית משפט קמא הונח כתב אישום בו יוחסו למערער עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה לסוג הרכב בו נהג, ונהיגה ללא תעודת ביטוח תקפה.

על פי כתב האישום נהג המערער ברכב משא מבלי שהיה מורשה לנהיגה ברכב זה, וללא תעודת ביטוח תקפה לנהיגה ברכב בו נהג.

המערער הודה בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום והורשע על פי הודאתו.

לעניין העונש, טען המערער, בין היתר, כי היה בחזקתו רישיון נהיגה לרכב כבד והוא סבר בטעות שהרישיון שבחזקתו תקף גם לרכב בו נהג. עוד טען כי לאחר האירוע מושא האישום, מכר את הרכב באמצעותו בוצעו העבירות. המערער טען כי הוא אב לילדה בעלת צרכים מיוחדים ורישיון הנ"ג דרוש לו לצורך הסעתה לקבלת טיפולים. כן טען כי הוא מיומן ומוכשר לנהיגה, משמע אין לראות בביצוע העבירות כעבירות שמסכנות את הציבור באופן ממשי, בניגוד לאדם הנוהג ברכב הגם שמעולם לא הוכשר לנהוג.

3. ביום 13.11.18 גזר בית משפט קמא את דינו של המערער. בגזר הדין הטיל בית משפט קמא על המערער עליו את רכיבי הענישה שלהלן -

שלושה חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירה של נהיגה בזמן פסילה או נהיגה ללא רישיון נהיגה; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים; פסילה על תנאי למשך שנתיים מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים, והתנאי הוא שלא יעבור אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השניה לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; קנס בסך 1,500 ₪ שישולם בחמישה תשלומים.

4. המערער מיאן להשלים עם גזר הדין. בהודעת הערעור נטען כי בית משפט קמא החמיר עמו יתר על המידה ולא התחשב בנתונים רבים העומדים לזכותו.

עמוד 1

5. הדיון בערעור נקבע ליום 6.1.19 משעה 08:30 עד שעה 09:00, אך עד שעה 08:53 לא טרחו המערער ובא כוחו להתייצב לדיון. למרות זאת, לא נדחה הערעור על הסף ובדיון נשמעו טיעוני המשיבה. האחרונה טענה כי גזר דינו של בית משפט קמא מפורט ומנומק ואין מקום להתערב בו. בגזר הדין פירט בית משפט קמא הן את הנסיבות לקולא והן הנסיבות לחומרא ונטל בחשבון את העובדה שהמערער נהג משאית, אף אם לא הורשה לנהוג במשאית במשקל שבגינה הואשם. בית משפט קמא התייחס לעברו התעבורתי של המערער וסקר את מדיניות הענישה הנוהגת. תוך שקלול נסיבות אלה ונסיבות נוספות, גזר בית משפט קמא את עונשו של המערער.

המשיבה הדגישה כי לחובת המערער רשומות שלוש הרשעות קודמות ובמקרה מושא ההליך נהג במשאית מסוג מסוים מבלי שהחזיק ברישיון נהיגה המתיר לו לנהוג ברכב מסוג זה. נהיגתו סיכנה את ציבור המשתמשים בדרך והעונש שנגזר עליו אינו מחמיר. לגישת המשיבה, מדובר בעונש שקול, מידתי וראוי בנסיבות העניין. נטען כי עסקינן בעבירה חמורה ולא לחינם בחר המחוקק להבחין בין סוגי הרישיונות והצורך בהכשרה ובחינה נפרדת לכל סוג רישיון. זאת שכן נדרשת מיומנות מיוחדת לנהוג ברכב בעל משקל כה כבד כמו זה בו נהג המערער. הסיכון של נהיגה ברכב שכזה ללא הכשרה וניסיון מתאימים הוא ברור. אילו היה הרכב מעורב בתאונה תוצאותיה סביר שהיו קטלניות. מכאן שאין להקל ראש בחומרת העבירה. המשיבה הגישה פסיקה לתמיכה בטיעוניה שלפיהם בית משפט קמא לא החמיר עם המערער, ודאי לא באופן המצדיק התערבות ערכאת הערעור.

6. עם תום טיעוני המשיבה ניתן פסק הדין. בפסק הדין צוין כי בית משפט קמא, בגזר דין מפורט ומנומק, התייחס לכלל הנתונים הצריכים לעניין, לנסיבות ביצוע העבירות, לערכים שנפגעו מביצוען, למידת הפגיעה בערכים המוגנים ולמדיניות הענישה הנהוגה. לאחר שקבע את מתחם העונש ההולם, התייחס בית משפט קמא באופן מפורט לכל הנסיבות שפורטו לפניו, הן לחומרא והן לקולא. לאחר שנתן דעתו לכל אלה, לרבות לנתונים הרבים העומדים לזכותו של המערער, שיקלל בית משפט קמא בין כלל הנתונים והגיע לתוצאה ראויה ומאוזנת. גזר דינו של בית משפט קמא נתן ביטוי הן לסיכון הרב שיש בעבירות שביצע המערער והן לנסיבותיו האישיות, לרבות לטיעוני בא כוחו שנטענו לפניו.

בשקלול הנסיבות, לא נמצאה עילה להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא ולפיכך הערעור נדחה.

7. לאחר מתן פסק הדין ובמהלך דיון בתיק אחר שקבוע היה בשעה מאוחרת יותר, התייצבו המערער ובא כוחו באולם הדיונים. בהמשך הוגשה בקשה לביטול פסק הדין שניתן בהעדרו של המערער, היא הבקשה מושא ההחלטה הנוכחית.

8. בבקשה נטען כי המערער ובא כוחו יצאו לדרכם בשעה מוקדמת, אך נוכח עומס תנועה הגיעו ליעדם באיחור. נטען כי נסיבות אלו לא היו בשליטת המערער ואין לחסום בגינן את שערי בית המשפט.

המשיבה התנגדה לקבלת הבקשה. לטענתה גזר דינו של בית משפט קמא הוא מפורט ומנומק ומלכתחילה לא היתה עילה להתערב בו. יתירה מזאת, ערכאת הערעור לא דחתה את הערעור על הסף שכן פסק הדין בערעור ניתן לאחר שנשמעו טיעוני המשיבה ונבחנו נסיבות העניין בכללותן.

בתשובה ענה המערער כי יש בפיו טענות רבות ואלו ודאי ישכנעו את בית המשפט לקבל את הערעור ולו בחלקו. נטען כי בית משפט קמא לא סיווג את הפסילה ולא נימק החלטתו. נטען כי המערער מחזיק ברישיון נהיגה מאז שנת 1994 ואילו העבירה בוצעה בשנת 2017. נטען כי בפי המערער טענות נוספות אותן יעלה בדיון. אף הוזכר כי המערער נעדר מן הדיון בשל בעיה טכנית והתייצב באולם הדיונים באיחור.

9. בחנתי את הנתונים שלפני ושקלתי ענייניו של המבקש-מערער.

סעיף 208 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ") קובע -

"הדיון בערעור יהיה בפני בעלי הדין; אולם אם הוזמן בעל דין ולא התייצב, רשאי בית המשפט לדון בערעור לא בפניו, או, אם המערער הוא שלא התייצב - לדחות את הערעור מטעם זה בלבד".

סעיף 208א(א) לחסד"פ מורנו -

"נדחה ערעורו של נאשם בשל אי-התייצבותו יבטל בית המשפט את ההחלטה על דחיית הערעור וישמע את הערעור אם נוכח, על פי בקשת המערער, כי היתה סיבה מוצדקת לאי התייצבות המערער או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין".

10. בעניינינו לא נדחה הערעור על הסף בשל העדרו של המערער. בדיון נשמעו טיעוני המשיבה והערעור נדחה לאחר שבית המשפט שקל את טענות המערער לגופן. מכל מקום, לא שוכנעתי כי היתה הצדקה להיעדרו של המערער מן הדיון וטענתו לפיה עומס תנועה מנע ממנו להתייצב לדיון בשעה המיועדת לא הוכחה בדרך כלשהי. אף לא הוגש תצהיר המערער לתמיכה בטענה זו. עומס תנועה הוא עניין שגרתי בכבישי הארץ ועל בעל דין המוזמן לדיון בשעה מסוימת להיערך בהתאם ולכלכל צעדיו גם על יסוד האפשרות כי ייתקל בתנועה ערה בעת הגעתו לדיון אליו הוזמן. יתירה מכך, במקרים חריגים, דוגמת תאונת דרכים או אירוע קיצוני אחר שיש בו לעכב את בעל הדין, ניתן ליצור קשר עם מרכז המידע או עם מזכירות בית המשפט ולהודיע על העיכוב האמור. כזאת לא נעשה במקרה דנן. משכך לא היתה הצדקה להיעדרות המערער מן הדיון.

11. כמפורט לעיל, ערעורו של המערער לא נדחה על הסף ובית המשפט קיים את הדיון. טיעוני המשיבה נשמעו וטענות המערער בהודעת הערעור נשקלו. בסופו של יום ניתן פסק דין המתייחס לנימוקי הערעור ולגזר דינו של בית משפט קמא ששקלל את הנתונים הצריכים לעניין ואיזן ביניהם כראוי. יוער כי המערער הורשע בבית משפט קמא על יסוד הודאתו ולכן לא קיים חשש כי לא ביצע את העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. טענותיו של המערער התמקדו בחומרת העונש ואלו כאמור נשקלו לגופן. משאלו פני הדברים איני סבור כי קיים חשש לעיוות דין עת ניתן פסק הדין בהעדרו של המערער.

נפסק ברע"פ 1911/18 גיש נ' מדינת ישראל (27.5.18) -

"בנוסף לעובדה כי לא הומצא כל טעם להעדרותו של המבקש מהדין בעניינו, אינני סבור כי נגרם למבקש עיוות דין עקב הרשעתו וגזירת דינו, שלא בפניו. ככלל, על מנת לבטל פסק דין שניתן בהעדרו של נאשם, משום חשש לעיוות דין, יש להצביע על שיקולים כבדי משקל העשויים להוביל לשינוי תוצאות פסק דינו (ראו, עניין סאלם ; רע"פ 2575/17 גיאר נ' מדינת ישראל (6.9.2017); סמארה נ' מדינת ישראל (10.2.2015)). בנסיבות שלפניי, המבקש כלל לא ביקש לחלוק על עובדות כתב האישום המיוחסות לו, וניכר כי עיקר טענותיו לעיוות דין נוגעות לחומרת העונש שנגזר עליו. ואולם, אינני סבור כי מידת העונש שהושתה על המבקש מעידה על עיוות דין".

כן נפסק ברע"פ 7980/17 עאסם נ' מדינת ישראל (19.12.17) -

"המבקש לא התייצב לדיון בעניינו בבית המשפט לתעבורה, ואילו הסנגור הגיע באיחור ניכר לבית המשפט, למרות ששניהם ידעו על קיומו, ולאחר מספר לא מבוטל של דחיות. כפי שקבע בית המשפט לתעבורה, ב"כ המבקש חייב היה להגיע בזמן לדיון, או לכל הפחות להגיש בקשה לדחיית מועד הדיון. זאת, בפרט לאחר שבית המשפט נעתר לבקשות הקודמות לדחייה, ואף ביטל פסק דין שניתן בהיעדר, ביום 7.3.2017, בשל אי התייצבותם של המבקש ובא כוחו לדיון שהיה קבוע למועד זה. אפשרות נוספת הייתה כי המבקש יתייצב לדיון, או יבקש דחייה נוספת, לנוכח היעדרות סנגורו מהדיון, בשעה שנקבעה לתחילתו. כאמור, ב"כ המבקש התייצב בבית המשפט לתעבורה ביום הדיון, בשעה 12:15, למרות מכאוביו, ולא עשה את המתחייב ממנו בנסיבות העניין. לאור האמור, מקובלת עליי קביעתו של בית המשפט המחוזי, כי לא הייתה כל הצדקה להיעדרם של המערער וסנגורו מהדיון שנקבע מבעוד מועד, ואשר השעה והמועד היו ידועים לשניהם".

12. בהינתן כל האמור לעיל אינני סבור כי הוצגה עילה המצדיקה את ביטול פסק הדין שניתן בהעדרו של המערער.

אין בידי אפוא להיעתר לבקשה.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ה' שבט תשע"ט, 11 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.